SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. 2. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 4, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го ГРУДНЯ 1987 Ч. 232. РІК XCIV.

Москва заповіла конференцію „тисячоліття Росії" в Італії

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — У 1988 році в Равенні, Італія, відбудеться ювілейна міжнародна конференція для відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України. Конференцію організує Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ), а одним із спонзорів її є Комітет Тисячоріччя Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт при Фонді Катедр Українознавства (ФКУ).

Конференція в Равенні є частиною великого Гарвардського Проєкту. В ній візьмуть участь 44 видатних науковців Европи й Америки, як також молодші науковці та аспіранти. Ієрархи всіх українських Церков є запрошені на конференцію, як також зацікавлені громадяни.

Організуванням конференції займається Міжнародний конгрес Тисячоліття Хрищення Руси-України, що складається з американських та европейських учених. Директорами програми конференції є професори Гарвардського університету Омелян Пріцак і Ігор Шевченко та професор університету ЛяСалл (Філядельфія) Мирослав Лабунка. В Італії існує також Організаційний комітет, який складається з п'ятьох представників університетів Больонії, Риму та Неаполю.

Теми доповідей Равенської конференції є широкого історичного засягу і покривають багато різних аспектів прийнятя та розвитку християнства в Україні. Наприклад, буде прочитана доповідь про хрищення княгині Ольги, про спадщину свв. Кирила і Методія, описи хрищення які збережені у старих київських текстах, церковно-слов'янська мова в Україні, вклад болгарів у поширенні візантійської культури в Києві, паралелі хрищення в Україні до хрищення Польщі, релігійні та культурні стосунки домонгольської Русі та Вірменії, Угорщини і Скандинавії, роля Києва в поширенні знання у південносхідній Европі в XVII столітті й інші.

Усі доповіді будуть видруковані у спеціяльному науковому збірнику присвяченому ювілеєві Тисячоліття Хрищення Київської Руси. Широка наукова програма конференції і участь в ній високих та відомих науковців свідчить про те, що кофеpенція відіграє важну ролю. Вона здобуде широкий розголос і поставить Русь-Україну в центр наукових зацікавлень світу, а також збагатить аннали української науки.

Організування конференції почалось завдяки фінансовій базі, що її дала щедра українська громада жертвуючи на Гарвардський Проєкт. Але, варто підкреслити, що одну з перших дотацій на конференцію пожертвував покійний Патріярх і Кардинал Йосиф Сліпий. Він високо цінив ролю наукової конференції і ще за життя передав для її організування значну пожертву зі своїх приватних фондів.

Щоб уся ця широка наукова програма стала конкретною дійсністю потрібно ще додаткових грошових датків. Пожертви, які тепер збирає КТХРУ-ГП, мають

(Закінчення на стор. 3)

Ю. ОСІНЧУК І Т. ГРИНЬКІВ

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує концерт музики на два фортепіяни. Виступатимуть Юліяна Осінчук і Тома Гриньків в суботу, 5-го грудня ц.р., в год. 7:30 вечора в приміщеннях УІА. Добровільний даток — 10 дол., 6 дол. для студентів і сеньйорів.

Капеля бандуристів виступить в Кренфорді

Кренфорд, Н. Дж. — Тут в понеділок, 7-го грудня ц.р., о год. 7:30 вечора, в приміщенні Кранфорд середньої школи, при Вест Енд Плейс, відбудеться концерт Капелі Бандуристів ім. Т.Шевченка з Дітройту під дириґентурою Володимира Колесника.

В програмі концерту включено вибрані твори літургійної музики і колядки українських композиторів, щоб відмітити 1000-ліття Християнства в Україні. Квитки в ціні 15, 12 і 8 дол. можна набути при вході.

Невідомий меценат закуповує „Хрестоматію"

Торонто (СКВУ). — Як відомо, влітку цього року появилася „Хрестоматія Тисячоліття Хрещення Руси-України", що її видала з нагоди ювілею Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада при Світовому Конґресі Вільних Українців. Книга складається із трьох частин: статті, документи та уривки із прозової й поетичної творчости українських мистців слова. Завдання її — висвітлити добу хрищення України та вказати, як християнство вплинуло на формування української культури впродовж першого тисячоліття. Книжка багато ілюстрована, між іншими й повнобарвними репродукціями та підходить для вищих кляс українознавчих курсів і взагалі для вжитку широкого загалу українського громадянства.

Саме зголосився в СКВУ щедрий меценат, відомий вже із неодної своєї добродійної акції, та виявив готовість заплатити за 40 примірників цієї „Хрестоматії", щоб можна їх роздати тим українським установам, в першу чергу школам, чи й поодиноким особам, які не мали б змоги її собі закупити.

Скромний меценат не бажав собі, щоб виявиться його ім'я, одначе просив СКВУ, щоб заохотити інших громадян, головно пластунів, до подібної жертвенности з нагоди Ювілею Тисячоліття.

Хрестоматію можна замовляти в Бюрі СКВУ: WCFU, 2118A Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada.

Ціна в Канаді 20 кан. дол., в інших країнах рівновартість 20 ам. дол. з уваги на високі оплати за пересилки з Канади до інших країн.

На міжнародній конференції започатковують відзначення Тисячоліття

Гонолюлю, Гаваї. — У січні 1988 року, заходами університетського центру схід-захід тут відбудеться міжнародна конференція, присвячена взаєминам між Сходом і Заходом в ділянці культури, релігії, письменства, політики, філософії, европейських взаємин, тощо.

Між запрошеними доповідачами й прийнятими їх доповідями з різних країн у програму конгресу включено доповідь українського вченого проф. Ярослава Рудницького з Канади на тему „Хрищення св. Володимира в західній інтерпретації". Доповідь призначена на 4-го січня 1988 року й тим самим буде першим міжнародним виступом з нагоди 1000-річчя удержавлення християнства в Україні. Важливість виступу проф. Я. Рудницького не тільки в тому, що це буде започаткування міжнадорних відзначень українського християнства, але й у тому, що в ньому виразно підкреслюється справжній характер тисячоліття хрищення св. Володимира й його підданих у Києві, а не в Москві, як це хотять представити західньому світові ворожі українству чинники, зокрема московська патріярхія.

„Правда" називає демонстрацію в Латвії провокацією

Москва. — Совєтська центральна газета „Правда", орган ЦК КПСС, помістила у числі з 19-го листопада ц.р., довшу інформацію агентства ТАСС про події в Ризі, столиці Латвії, де, як відомо, лотиші влаштували демонстрацію в околиці пам'ятника перемоги, бо до самого пам'ятника їх не допустили відділи міліції, агенти КҐБ і дружинники для відзначення самостійности й незалежности, свята, яке припадало на 18-го листопада. Цю демонстрацію „Правда" назвала „провокацією" і „вмішуванням ЗСА у внутрішні справи суверенної республіки", кажучи, що, мовляв, „лотишському народові не потрібні вказівки заокеанських опікунів, бо вони самі знають, який шлях для них найкращий".

В кореспонденції ТАСС розповідається про те, що понад 10,000 громадян Латвійської ССР, зібравшись біля пам'ятника лотишським червоним воякам, які змагалися за „закріплення соціялістичної влади в республіці", протестували проти вмішування З'єднаних Стейтів Америки у внутрішні справи республіки. ТАСС підкреслив, що режимові власті і зігнані силою лотиші відкинули також пропозицію американських законодавців, тобто конґресменів і сенаторів, які бажали приїхати до Риги для вшанування свята незалежности і самостійности.

„Правда" пише, що лотишський нарід прийме з повною гостинністю представників ЗСА, але не в характері „інспекторів" чи критиків теперішньої комуністичної системи. Газета

(Закінчення на стор. 4)

БАЗАР В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Тут у приміщеннях церкви св. Івана Хрестителя в неділю, 6-го грудня ц.р., від год. 8-ої ранку до 2-ої по полудні, 86-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги влаштовує різдвяний базар. На ньому буде можливість набути картини малярів: Б. Божемського, Х. Головчак-Дебаррі, Г. Гивель, Р. Найден, О. Поліщук, Соболь, Г. Титли, керамічні вироби С. Ґеруляк, В. Ковбилянської та М. Яцюк і ювелірні вироби Н. Гречнів.

ВІДБУЛАСЯ ЮВІЛЕЙНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ В ТОРОНТО

Торонто (НТШ — ІФС). — Після філядельфійської великої конференції Наукового Товариства ім. Шевченка, влаштованої в жовтні ц.р. Історично-філософічною секцією для відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України, подібна конференція відбулася тут заходами канадського НТШ в днях 14-15-го листопада ц.р. Конференцію проведено в приміщеннях Інституту св. Володимира, а її організацією вдало займалася управа канадського НТШ.

До участи в конференції зголосилося 16 доповідачів — членів НТШ, в тому четверо із ЗСА. Слухачів на протязі двох днів зареєстровано понад 100 осіб, причому на окремих сесіях брало участь від 45 до 70 учасників.

„Науковий симпозіюм", як названо цю другу частину конференції НТШ, розпочато в суботу, 14-го листопада, відкриттям, що його провели д-р Богдан Стебельський, голова НТШ, та д-р Василь Маркусь, директор Історично-філософічної секції НТШ. Останній підкреслив, що серія цих конференцій входить у загальний плян наукового відзначення Тисячоліття Християнства найстаршою науковою інституцією, НТШ, та вони були зорганізовані в погодженні із спільним Українським Науковим Ювілейним Комітетом в Мюнхені.

Першу сесію розпочав загальною доповіддю на тему „Українське християнство між Сходом і Заходом" о. д-р Мирон Стасів (Торонто). Доповідач представив синтезу українського християнства, доводячи, що наші предки черпали так із візантійських, як і південно і західньослов'янських джерел, формуючи власний зміст і зовнішні вияви своєї нової релігії.

Про християнство перед князем Володимиром говорили три інші доповідачі. Д-р Олег Підгайний (Торонто) розглянув можливість місії апостола Андрея на українських землях за літописним та іншим джерелами і висловився за правдоподібністю Андріївської гіпотези. Цю саму думку поглибив о. д-р Петро Біланюк (Торонто) у доповіді про апостольське походження Української Церкви. Він розглянув різні сліди цього первісного Християнства на території України, зазначуючи при цьому, що його носії були зв'язані з апостольською Церквою та брали участь у перших Вселенських Соборах. У третій доповіді мґр Аріядна Стебельська (Торонто) зупинилася над діяльністю і мучиничою смертю на землях України Папи Климентія та розглянула ґенезу і розвиток климентіївського культу на Україні.

Про Церкву, державу і нарід перед княжої доби доповідали о. д-р Олександер Баран (Вінніпеґ), доповідь якого у відсутності автора прочитав мґр Василь Верига. Доповідач проаналізував „Слово о законі і благодаті" і викладену в ньому церковну та державну ідеологію княжого періоду. Іларіон надав Київській державі і її володареві „кaганові Володимиру" тих самих ідеологічних прикмет, що їх посідала Візантія раннього періоду, зокрема в традиції Константина, як рівноапостола та носія апостольсько-місіонерської місії на Русі і в Києві.

Іншим доповідачем, що порушив суспільно-політичну проблематику княжої доби, був д-р В. Маркусь (Чикаґо). Тему про націотворчі джерела в Київській Русі він звузив до прелімінарного питання: чи існувала „спільна давньоруська народність?" Доповідач заперечував цю совєтську тезу, вбачаючи в етнічно-культурних, мовних, суспільноустроєвих та ідеологічних аспектах східних слов'ян давньої доби відрубності між східньослов'янськими

(Закінчення на стор. 4)

КАНАДА РОЗБУДОВУВАТИМЕ СВОЮ ПІДВОДНУ ФЛЬОТУ

Оттава, Канада. — Опублікована недавно канадським міністерством оборони „Біла книга" визнає загрозу для Канади з боку Совєтського Союзу і пропонує федеральному урядові і обидвом палатам парляменту застановитись над розбудовою підводної фльоти, яка була б більш ефектовною і могла б поставити спротив совєтській фльоті в Арктичному морі.

Теперішній прем'єр-міністер Канади Браєн Малруні думає, що формальні договорення, зобов'язання тощо наприклад із ЗСА, щодо оборони американського континенту, не можуть ґарантувати стовідсоткової безпеки для Канади і тому кожна країна повинна, до певної міри, розпоряджати своєю власною військововою силою, здібною принаймні у перших днях, якщо не зупинити то принаймні перешкодити аґресії. Військові спеціялісти підкреслюють у „Білій книзі", що Арктичний басейн творить свого роду чутливу зону розподілу між СССР і Північною Америкою, але вільні країни в ніякому разі не повинні байдужо ставитись до зросту совєтської надводної і підводної фльоти в цій частині світу. Тепер навіть Північний льодовий океан може послужити для совєтів перехідним шляхом головно для нуклеарних підводних човнів, які можуть довго перебувати під водою чи під льодовиком. Не треба при тому забувати що в останніх роках СССР значно розбудував свою підводну фльоту з погінною нуклеарною силою на Атлянтику.

Міністер оборони Канади П'єррін Бітті підтримує ідею розбудови канадської військової підводної офензивної фльоти для охорони суверенних інтересів Канади і Акричного басейну взагалі. На думку Бітті Канада потребує здержуючої ударної сили, здібної поставити спростив совєтській агресії і авантурництву на міжнародних водах. Совєтські підводні човни, продіставшись до берегів Канади попід ледом Акртичного моря, могли б атакувати ракетами будь-які об'єкти в Північній Америці. Дізельні підводні човни не можуть активно діяти в Арктиці, тому канадські відповідальні чинники мають в пляні закупити 10, або 12 нуклеарних підводних човнів офензивного типу.

Начальник генерального штабу канадської армії ген. Пол Менсон вважає, що географічне положення Канади, оточеної трьома океанами, вимагає розбудови своєї власної підводної, летунської і надводної фльоти. Незабаром повинно наступити рішення в тій справі і тоді Канада стане четвертою державою після СССР (197), ЗСА (133) і Великобританії (19) щодо числа підводних човнів з атомовою погінною силою.

Кореспондент газети „Ню Йорк Ситі Трібюн" Еліот Джейн не без причини пише, що якраз тому совєтський керівник Міхаїл Ґорбачов висунув тепер пропозицію, щоб оголосити Арктику вільною від атомової зброї зоною. В Оттаві ставляться однак дуже скептично до совєтських пропозицій, маючи для цього багато поважних причин, бо фактично нічого не міняється у совєтській політиці у відношенні до Заходу, а може навпаки, як говориться у „Білій книзі", назріває розкол між країнами НАТО підтримуваний сьогоднішніми совєтськими керівниками, які віддавна стреміли до цілковитого послаблення Европи заборола дальшого просування на Захід комуно-московського імперіялізму.

ЗАХІДНЬОЕВРОПЕЙСЬКІ АЛЬЯНТИ ТУРБУЮТЬСЯ ВЛАСНОЮ ОБОРОНОЮ

Брюссель, Бельгія. — Европейські країни, зокрема члени Північно-атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), зібравшись на своїх дводенних нарадах для обміркування нової ситуації, яка незабаром наступить після відтягнення американських стратегічних ракет середнього і близького засягу і знищення 72-ох ракет Західньої Німеччини, головно після підписання і ратифікації чергового американсько-совєтського договору у цій справі і можливих дальших переговорів метою яких мало б бути зменшення нуклеарної зброї до 50 відсотків.

Раніше, як відомо, велика частина західньоевропейських країн, не дуже були задоволені американським пляном розміщення на їхніх територіях ракет „Першінґ-2" і крилатих, але як справа пляну відтягнення цих ракет почала входити у кінцеву фазу і плян зменшення охорони Европи став реальним, членські країни НАТО почали турбуватися власною долею в майбутньому, в обличчі великої совєтської і сателітної переваги в конвенційній зброї, розположеної в більшості у під'їздах до Західньої Европи, зокрема в Східній Німеччині, Чехо-Словаччині, Польщі, західніх областях України, Білорусії та інших частинах СССР.

Не зважаючи на те, що третя зустріч між президентом ЗСА Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим ще не відбулась і договір про редукцію та відтягнення нуклеарних ракет ще не підписаний, міністри закордонних справ 14 західньоевропейських держав НАТО вже починають думати, як їм треба поступити, щоб забезпечити свої країни перед евентуальною агресією зі сходу, й власними непорозуміннями в середині НАТО, підсилюваними Москвою, зглядно її сильною пропагандивною машиною і п'ятою колоною за кордоном, яка від самого початку існування комуно-московської імперії працювала для Москви.

Поінформовані особи в НАТО кажуть, що вияснення державного секретаря ЗСА Джорда Шулца, особливо його зустріч з представниками НАТО після його розмов з мін. закордонних справ СССР в Женеві, не переконали членські держави НАТО, що вони „можуть спокійно спати", бо за їхніми плечима стоять могутні ЗСА. Франція і Великобританія, кажуть політичні і військові спостерігачі, збільшили свої оборонні бюджети і поробили заходи для зміни воєнної стратегії, без американського нуклеарного прикриття. Більше того, президент Франції Франсуа Міттеран, який недавно побував в Західній Німеччині підписав там навіть договір про взаємну оборону і започаткування плянів оборони Европи власними засобами. Справа підвишки оборонних бюджетів є також на порядку нарад членських держав НАТО і тому не треба виключати, що в майбутньому Західня Европа становитиме третю силу, сперту на власну ініціятиву, власну мілітарну силу, з підтримкою З'єднаних Стейтів Америки, які, хочуть вони цього чи ні, мусять втримувати в Европі обмежений військовий контингент, якщо не хочуть цілковито скапітулювати перед СССР.

У СВІТІ

В РЕЗУЛЬТАТІ СТИСЛОЇ перевірки діяльности президента Австрії д-ра Курта Вальдгайма, який перед тим був на протязі 10 років генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй, виказали, що під час Другої світової війни він не доконав жадного злочину, що його можна закваліфікувати до воєнних злочинів. Цією справою перевірки займалися британські міністерства закордонних справ і оборони і вони не знайшли жадного доказу участи Вальдгайма у висилці жидів із Сальонік в Греції до концтаборів в Польщі, як про це говориться в обвинуваченнях Світового жидівського конґресу і світового жидівства взагалі. Сам Вальдгайм заявив, що він готовий прийняти навіть рішення міжнародної комісії, яка зайнялася б перевіркою його минулого. Покищо в Австрії працює комісія уряду, під керівництвом швайцарського історика Ганса Рудольфа Курца, який є свого роду авторитетом у справах Другої світової війни.

ПАНІКА ПЕРЕД РАДІЯЦІЄЮ в Бразилії триває далі. Населення навіть без поважної причини, поширює паніку про нуклеарну радіяцію, від якої, як відомо, померло кільканадцять осіб, а кількасот були поражені і перебувають під лікарською контролею. Все почалося з того, що у малому містечку Ґоянія молоді особи, не здаючи собі справи, розібрати апарат з нуклеарною енерґією, який був необережно викинений на смітник після ліквідації місцевого шпиталя. Очевидно, безпосередні „справники", тобто ті, які відкрили і випустили нуклеарну енерґію в повітря в більшості повмирали, однак після того нуклеарна енерґія наробила чимало шкоди. Тепер населення, хоронячись перед можливим затруєнням, масово почало перевіряти свій стан здоров'я після того, як уряд проголосив і подав до відома адреси клінік, які є уповноважені таку перевірку переводити. Досі обслідуванню піддалось понад 100,000 осіб. Відповідальні особи в ЗСА перестерегли Уряд перед можливим подібним випадком в Америці, який може трапитися при перевозі, магазинуванні чи викиданні нуклеарного матеріялу.

МОСКОВСЬКЕ РАДІО і телевізія у передаванні інтерв'ю генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова яке він дав американському тележурналістові Томові Брокову і яке було також повністю передане в ЗСА у понеділок, 30-го листопада, поминули, а радше дещо змінили те місце, у якому говориться про Раїсу Ґорбачову, дружину совєтського керівника. Т. Броков запитався Ґорбачова чи він ділиться думками про усі справи із своєю дружиною коли приходить додому з праці і він підтвердив це кажучи, що він розмовляє з нею фактично про всі події світового і внутрішнього порядку. У совєтській версії це місце пропущено.

У ПІВДЕННІЙ ФРАНЦІЇ в місцевості Ст. Поль де Ванс помер від пістряка жолудка на 63-му році життя американський негритянський письменник Джеймс Болдвин. Уродженець Гарлему та сильний подвижник боротьби за людські права в Америці у 1960-их роках, він зробив неабиякий вклад в американську новітню літературу. Його найбільш відома книжка це „Го теліт он де Мавнтен", про яку він сам сказав, що саме ця книжка була й залишилася головним його твором, хоча свої думки передав і залишив у трьох збірках нарисів.

В АМЕРИЦІ

ОПИТ ПЕРЕВЕДЕНИЙ Мишиґенським стейтовим університетом стверджує, що випускники університетів мають дуже добрі вигляди на одержання праці. Працедавці опитувані після цьогорічного біржевого занепаду заявили, що цього року приймуть на працю 3.8 відсотка більше університетських випускників, як минулого року, з початковими платнями 22,600 дол. річно тим, які мають ступень бакалявра. В тих самих опитах виявлено, що початкова платня для випускників із ступнем маґістра буде 27,700 дол. річно. Найкращі платні — це інженери хеміки, слідують індустріяльні інженери, та інженери будівничі. Найнижчу початкову платню одержують інженери геологи, однак найбільш запотребуваними професіями є керування готелями і ресторанами. Найкращі можливості праці є на південному заході та північному сході. З опитуваних працедавців, 27 відсотків заявило, що провіряють своїх кандидатів чи вживають наркотики, а тільки 2 відсотки перевіряють чи мають хворобу АІДС.

КОЛИШНІЙ СПІКЕР Палати Репрезентантів Томас П. О'Нілл, який тому два тижні перейшов операцію на пістряка прямої кишки, у понеділок, 30-го листопада ц.р. перейшов ще одну операцію на видалення передміхурової залози. Д-р Джером Річі, який переводив цю останю 90-хвилинну операцію в лікарні в Бостоні, заявив, що Т. О'Нілл знаходиться в дуже доброму стані, а в лікарні буде від тижня до десяти днів.

УРЯД ЗСА ВСТАНОВИВ підводну дослідну станцію в Караїбському морі, де науковці зможуть працювати без жадних часових обмежень у дослідах морських глибин. Крайове океанське і атмосферичне управління подало місце занурення 81-тонної станції біля острова Ст. Крой, кошти цієї побудови — 5,5 міл. дол. довжиною 43 стопи, а широка на 12 стіп і висока на 16 і 1/2 стопи. Приміщення є на шість осіб.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ гостро скритикували Францію за її договір з Іраном коштом звільнення двох закладників. Речник Державного департаменту Чарлз Редмен сказав, що договір Франції з Іраном заохочує до нових схоплень закладників, як також „продовжує агонію інших закладників", маючи на думці ще задержаних 21 закладників, між ними вісім американців. У своїй критиці цього договору ЗСА не були єдині, бо з огірченням про цей випадок висловиласля і прем'єр-міністер Анґрлії Марґарет Тачер а британська преса гостро скритикувала Францію за її таємні договори з Іраном.

КРАЙОВЕ УПРАВЛІННЯ аеронавтики і дослідження простору видало контракти чотирьом фірмам, щоб започаткувати будування першої американської станції в просторі. Цей почин коштуватиме найменше 14 біл. дол. і буде останньою програмою в цьому столітті. Як заплянoвано станція складатиметься з групи модулів прикріплених до сіткової конструкції завдовжки 350 стіп і буде порушуватися при допомозі соняшної енерґії. Буде вона також служити, як база для дослідів над Марсом і іншими планетами, а кружлятиме 250 миль понад Екватором та приміщуватиме залогу з шістьох до восьми осіб.

У ВАШІНҐТОНІ ЮРІЙ Дубінін, совєтський амбасадор до ЗСА, відкрив в понеділок, 30-го листопада ц.р., мандрівну виставку Совєтського Союзу. Виставка проходить під заголовком „СССР: людина, родина і суспільство".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Драма за в'язничними мурами

У 1980 році Америка погодилася прийняти з Куби амнестованих „політичних в'язнів". Але — комуністи є неначе „принципово забріхані" і в цьому випадку Фіделеві Кастрові не йшлося про те, щоби позбутися політичних противників його режиму, тільки вислати до ЗСА найгірший злочинний елемент. Швидко виявилося, що між кругло 15,000 прибулими до ЗСА „амнестованих" кубинців були грабіжники і вбивники, або божевільні. Налогові злочинці залишились злочинцями і в Америці і за доконані вже тут злочини опинилися в американських в'язницях. В наслідок численних американських протестів, Фідель Кастро, якому залежить на покращанні відносин з Америкою, погодився у минулому місяці прийняти назад 2,540 кубинців, які прибули до ЗСА в роках 1979 - 80. Виною американського Державного департаменту було це, що ці переговори з Кубою велися засекречено перед тими, що їх мали тепер примусово повернути на Кубу. Злочинці-не-злочинці, але це люди, а державний секретар Джордж Шулц доказав уже на історії з українським втікачем — моряком Мирославом Медведем, що не має пошани до людини. Коли 21-го листопада ц.р. кубинські в'язні у в'язницях в Атланті в Джорджії і Окдейлі в Луїзіяні дізналися раптом, що їх мають відправити на Кубу — вони спонтанно вчинили бунт. 950 в'язнів в Окдейлі схопили 26 сторожів та інших цивільних службовиків у в'язниці та в Атланті 1,000 кубинців схопили 116 осіб із в'язничної служби. Всім їм погрожували смертю, бо були між ними злочинці-фанатики, які на все здатні. У затяжних переговорах телефонами генеральний прокуратор Едвин Міз запропонував компроміс: він проголосить мораторіюм і нікого не висилатимуть на Кубу і вміжчасі з кожним зокрема в'язнем будуть вести слідство й вислухають всі його скарги та бажання. Але кубинські в'язні не хотіли й чути про такий компроміс. Їм залежало на одному: щоби їм дали ґарантію, що їх не вишлють на Кубу. Появилася вістка, що амбасадор ЗСА в ООН Вернон Волтерс переведе переговори з різними країнами світу, які прийняли б оцих кубинців. — І тоді вони не потребують лякатися повороту на Кубу.

У цій історії цікаві аспекти. Найцікавіший це той, що кубинці воліють перебути повнотермінові кари в американській в'язниці, як бути на „волі" у своїй батьківщині із комуністичним диктаторським режимом. Тут в'язень має дах над головою. Його ніхто не б'є, нічим не погрожує, дають йому добре їсти, виводять щодня на прохід, а якщо працює, то це лише легка в'язнична праця, а не совєтський підбігуновий ҐУЛаґ чи „психушка і це не в'язниця в царстві Фіделя Кастра, де кожної хвилини можуть в'язня розстріляти.

Є тут ще людський аспект, що багато в'язнів мають свої родини чи найближчих приятелів у ЗСА, особливо на Фльориді, де зосереджена найчиоленніша кубинська громада. Дружина і діти в'язнів очікували днями і ночами під в'язничними мурами стурбовані, що станеться з їх чоловіками і батьками — в'язнями і закладниками. Це знову таки непередбачливість і каригідна легкодушність американських властей. Бож можна було в'язнів ворожих супроти Фіделя Кастра ізолювати тай пильнувати призначених до репатріяції. Тим часом створено такі умовини, що в'язні могли заволодіти сусіднім шпиталем і схопити як закладників шпитальний персонал.

Щоби перестерегти в'язнів і кубинців, щоб вони не зважилися вбивати невинних закладників, Пентаґон вислав спеціяльне з'єднання війська, так зване „Дельта", вивчене у штурмуванні будинків і оточено ті дві в'язниці але власті рішили не робити нічого, що спровокувало б в'язнів вбивати закладників. Посадники обох цих міст були ввесь час оптимістами.

У неділю, 29-го листопада, після різних правних перипетій амнестовано і звільнено в'язнів в Луїзіяні, бо це були кари за легкі злочини. Всі вони разом із закладниками вийшли на волю на велику радість родин. А в Атланті у Джорджії, де засуджені важкі злочинці, драма за мурами в'язниці продовжується.

Олександер Домбровський

НА ПОРОЗІ ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ БОЖОГО

Від правіків витає над вселенною відвічне Світло Правди з невичерпаного Пра — Джерела, найвищої, тринітарно-особової Істоти з універсально-унікальними атрибутами Божественного Маєстату: досконалістю, творчістю і вічністю, що царює всевладно над часом, простором і матерією у безконечному житті непроглядної, панкосмічної сфери. Ідеальна єдність Найсвятішого Маєстату Стародавнього Отця з Єдинородним Сином-Словом і Животворчим Духом Правди на фоні життя всесвіту творить космічну гармонію могутнього гимну хвали Творцеві. Душею і творчим надхненням цієї гармонії космосу, що оживляє ідею Божого Царства, є Син-Логос, Боговтілений Еон вічности, „без якого нічого не сталося, що сталося" і почесне місце якого є „по правиці Отця". Це лаконічна й поверхова концепція Божого Царства в панкосмічному маштабі з Христом Пантократором на престолі небесних Висот, на що може здобутися обмежений людський розум. Ця людська формула трансцендентальної історіософії при контемпляційних роздумуваннях над Царством Божим є тим більш недосконала, що сама ідея найвищої, необмеженої часом і простором Істоти й Її творчої дії у всесвіті далеко не вміщається у тісні рамки й виміри історичного процесу нашої плянети й наших критерій мислення.

Бо ідея Божого Царства й її втілення у живу дійсність надземського буття виходить з незглибленої безодні правіків і прямує до берегів вічности. При такій хронологічно-філософічній контемпляції над вічністю сучасність затрачує свій реальний вимір часу, а існує лише минуле й майбутнє. Майбутнє випливає з океану вічности, а минуле вливається до нього, щоби на його дні найти вічний упокій. А тому, що Творець є досконалою персоніфікацією вічности, все виходить від Нього й прямує до Нього. Людина виходить з творчих рук Всемогучого й після земної мандрівки вертається до Нього, щоб у вічній злуці з Творцем осягнути завершення свого есхатологічного ідеалу. Містерія містерій і заразом недосяжний для нас „прагматизм"надземських критерій вищої логіки при спробах формулювання концепції Божого Царства в трансцендентальних вимірах панкосмічного Буття. Таким руслом мало плисти безконечне життя всесвіту до океану вічности. Але в згаданому правопорядку всесвіту стався вилім у наслідок вияву незбагненної тайни беззаконня й у дальшому висліді гріха зі сторони створеної зі свобідною волею розумної істоти — людини.

Панкосмічна гармонія була захитана й виникнула конечність довести її до первісного стану досконалости шляхом перемоги Пра-Джерела Добра над сатанологічним джерелом беззаконня і завершення пляну спасення людського роду. Скалічена беззаконням вселенна задрижала в конвульсіях немов породільниця, очікуючи своєї щасливої розв'язки. Цілий всесвіт звернув свій зір на найвищого Законодавця, вичікуючи рішення у тих безпрецедентних обставинах, серед яких найшовся Божий Маєстат з усім своїм створінням. На мить ціла вселенна завмерла в німому очікуванні чогось надзвичайного зі сторони Творця. Кожний момент ставав вічністю, а беззаконня почало збирати свої смертоносні жнива. І нараз із уст Господніх запало вагітне динамізмом далекойдучого рішення Слово, перед яким німіє уся людська мудрість: Сам Бог в Особі Сина рішив з любови до упавшої людини зійти з небесних висот на землю, взяти на себе лахміття людського тіла та в пониженні й стражданнях умерти за грішне людство. Безсмертний Логос узяв добровільно на себе Місію спасення шляхом унікальної у цілому всесвіті Жертви, щоби своєю Смертю подолати смерть у наслідок гріха. А коли згідно з реляцією евангелиста наступила „повня часу" — „Слово тілом сталося і пробувало між нами й бачили ми славу його, славу Єдинородного від Отця, повне благодаті й правди".

Божественна містерія інкарнації, учительська діяльність, Ґетсемане — Голгота й Світле Воскресення — це основні, сповнені любови й посвяти етапи біографічного матеріялу Божественного Ісуса з Назарету в Евангеліях. Виконавши свою місію спасення, Христос вернувся до Отця й до цієї слави, що її мав перед віками. Але він залишив мале стадо своєї Церкви, яка устами апостолів і учеників-неофітів почала голосити добру вістку спасення. Геній Христової Евангелії облетів у короткому часі країни середземноморського басейну, стаючи надхненням і духовою основою европейської цивілізації.

Згідно з історією місійних подорожей апостола Павла геній Евангелії дійшов в добі апостольської Церкви в північному напрямі до малої Азії, можливо до південно-чорноморського побережжя та до Македонії на европейському материку. Про терени північно-чорноморського побережжя не маємо ніякої згадки в тому часі крім пізнішого переказу про перебування апостола Андрія Первозванного на Київських горах. У Андріївській леґенді є дуже можливо заховані зеренця історичної правди про ранні сліди християнства на території України в початкових століттях нашої ери. То був час культурно-духового підйому після жахливих етнополітичних катаклізмів доби великого переселення народів на світанку нової ери психоісторії України, яка входила поступово в коло християнської цивілізації, що потвердив офіційним актом Хрищення тодішній володар Руси-України — Володимир Великий.

З України про Україну

100-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ЗЕРОВА

Спілка Письменників України утворила ювілейну комісію для відзначення 100-ліття з дня народження визначного українського літературознавця, перекладача і поета Миколи Зерова. Цей ювілей припадає на 1990 рік і до складу комісії увійшли: Д. Павличко (голова), М. Жулинський (заступник голови), С. Білокінь (секретар), Г. Кочур, Д. Білоус, І. Драч, Д. Паламарчук, А. Содомора та Л. Череватенко. Комісія вже відбула перше засідання й вирішила, що її першим і найважливішим завданням зараз дати читачеві до рук твори письменника, а спеціяльно статті які в совєтській Україні від тридцяти років не перевидавались ні разу. Вже подано заяву на видання творів М. Зерова в двох томах, що охопить його поетичну спадщину (перший том) і праці літературознавчі в (другому тому).

НА БАТЬКІВЩИНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

У Новограді-Волинському (колишній Зв'ягель) на березі річки Случі відкрито пам'ятник Лесі Українки, скульптор Микола Обезюк, а архітект М. Босенко. Пам'ятник споруджено з червоного ґраніту, на який так багата рідна поетесі поліська земля. На урочисте відкриття зібралось багато гостей, а між ними українські поети, що тут же біля монументу розпочали літературні читання, присвячені Лесі Українці, які в майбутньому стануть традиційними щорічними святкуваннями. Твори читали Тамара Коломієць, Іван Драч, Юрій Щербак Анатолій Костенко, Микола Луків, Микола Олійник і Євген Дудар.

ЦІКАВИЙ СЕЗОН У ТЕАТРІ

Київський театр кіноактора готує цікавий сезон, артисти підготовлять „На полі крові" та „В катакомбах" Лесі Українки, а також п'єсу кінорежисера Ю. Іл'єнка „Той, що чув лева" — про великого українського мистця із світовим ім'ям, Олександра Довженка.

ПРО „ҐЛАСНОСТЬ" В УКРАЇНІ

У „Літературній Україні", газеті Спілки Письменників України, ч. 37 з 10-го вересня ц.р., появився лист до редакції за підписами В. Коваленка і І. Попадюка з міста Тульчин, Вінницької області. Подаємо листа; „Дорога Редакціє! У нас на Вінниччині почалися „гоніння" на українські видання. Фінансові органи викреслюють зі списку „Літературну Україну", „Вітчизну", „Жовтень", „Київ", „Дніпро", „Україну" та інші, оскільки потрібно скоротити відомчу передплату. Хай так, але чому під ці скорочення потрапляє тільки українська преса? Просимо порушити це питання перед відповідними органами. Хочемо, щоб у кожній бібліотеці були українські газети і журнали".

В ОБОРОНІ МАЛЯРА—МОНУМЕНТАЛІСТА МИХАЙЛА БОЙЧУКА

В англомовних „Вістях з України" ч. 33 появилася невелика стаття кандидата філологічних наук Сергія Білоконя про маляра-монументаліста Михайла Бойчука. Автор цікаво подає читачеві біографічні відомості про Бойчука, в приступній формі розказує про його малярство, одначе цікавим є те, що, починаючи свою статтю, автор зауважує, що в 1982 році минуло 100 років з дня народження, і з тієї нагоди появилися тільки три малі вісточки у тернопільських газетах. Автор запитує українську совєтську пресу чи це є вияв нашої історичної пам'яті? Дальше говорить, що популярний київський журнал в той час відкинув детально опрацьований матеріял з оригінальних джерел, продержав його в себе на полицях два роки і лише тоді повернув його авторові навіть не пояснивши, чому його не опубліковано". Промовляючи на недавно організованому вечорі для вшанування Михайла Бойчука, поет Дмитро Павличко сказав: „Не буде справедливости в майбутньому, якщо залишиться несправедливість хоч би до однієї особи з минулого".

Ю. Дашкевич

КНИЖКА ПРО МАРТИРОЛОГІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

Мартирологія Українських Церков, у 4-ох томах, том II, Українська Католицька Церква, документи, матеріяли, християнський самвидав України, упорядкували і зредагували Осип Зінкевич і о. Тарас Р. Лончина, Українське видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка, Балтимор, 1985, стор. 839.

Накладом цього ж видавництва появився саме й перший том п.з. „Мартирологія Української Православної Церкви" із 1,207 сторінками. У 1988 році мають появитися два останні томи: „Мартирологія Протестантський визнань в Україні" та „Зруйновані українські церкви і монастирі". Ця дорогоцінна книга складається із XI розділів і додатків.

Починається передмовою о. Архимандрита Л. Гузара, після нього слідує заповіт Блаженнішого Патріярха Йосифа, а закінчує вступ слово Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Мирослава.

У першому розділі зібрані дані про наших владик і коло 500 священиків, монахів і монахинь, які були замордовані, або перебували в ув'язненні. В цьому списку є ім'я Митрополита А. Шептицького й кількох священиків, ув'язнених царською владою. У цьому розділі подано хронологію діяльности, переслідувань і ліквідації УКЦ в СССР, в Польщі, Чехо-Словаччині й Румунії. Перший розділ включає кілька десятків знімок Владик і священиків та подає табелярне зіставлення її людських і матеріяльних жертв від 1939 - 1947 років.

Другий розділ „УКЦ під час більшовицької окупації 1939-41" починається вступною статтею про цей період, а далі опубліковані документи цього часу, як наприклад, протест Митрополита Андрея проти насильства над совістю дітей, листи до настоятелів манастирів, промова при відкритті й закритті архипархіяльного синоду та звіт Апостольській Столиці про нищення УКЦ.

III розділ „Ліквідація УКЦ" поділений на п'ять підрозділів, у яких зібрано найважливіші документи і свідчення про ліквідацію УКЦ в Західній і Карпатській Україні, на українських землях під Польщею, в ЧССР і в Румунії.

У IУ розділі п.з. „Українські католицькі владики, священики, монахи і монахині в ув'язненні й на засланні" зібрані документи і спогади з українських і чужомовних видань про українських владик і духовенство в тюрмах і концтаборах. Розділ починається спогадом про заслання Митрополита А. Шептицького, а далі слідує спомин Блаж. Патріярха Йосифа про його єпископське свячення та про кривавий відворот большевиків у 1941 році. Далі поміщено п'ять спогадів про роки Патріярха Йосифа в совєтських тюрмах і концтаборах свідчення о. В. Гриника про ув'язнення єпископа Й. Коциловського, спогад про смерть єпископа Гр. Хомишина, про єпископа М. Чарнецького, про єпископа О. Хіру, розповіді про ув'язнення священиків, монахів і монахинь, про смерть о. Ґурґули, про архимандрита Кл. Шептицького і т.п.

У розділі У поміщені чотири листи і послання Блаженнішого Патріярха Йосифа з ув'язнення і заслання, деякі зфотографовані „факсіміле".

УІ розділ: „Листи й звернення о. Григорія Будзинського", усіх сім , „Справа українського католицького діяча Йосипа Терелі" з наступними матеріялами: Відкритий лист до Ю. Андропова, лист до Папи Павла УІ, звернення до Міжнародної Асоціяції Психіятрів, три роки у дніпропетровській спецтюрмі, Й. Тереля на волі, спомин російської правозахисниці О. Санікової про поновний арешт Терелі в її мешканні у Москві 1982 року та звернення її до Папи Івана Павла II в обороні уніятів.

Наступний розділ розповідає про репресії і суди над священиками і вірними: о. М. Винницьким, о. В. Каваців, о. Р. Єсипом та вірним В. Кобрином. В останньому підрозділі поміщені листи і скарги священиків і вірних. У розділі УІІ п.з. „Нищення українських церков і релігійних пам'ятників є свідчення про зруйнування стрілецьких могил на Янівському цвинтарі у Львові та протестні листи В. Чорновола й В. Кобрина проти нищення релігійних пам'ятників. У цьому розділі подана теж докладна статистика знищених старовинних церков у Польщі враз із 11 фотографіями руїн стрілецьких гробів, відпустової каплиці в Зарваниці та зруйнованих храмів.

Розділ УІІІ публікує заяви „Групи захисту прав віруючих і Церкви в Україні" під проводом Й. Терелі до ЦК КПУ у справі леґалізації УКЦ, прохання до МВС УССР про оборону перед репресіями, лист до голови німецьких католиків та прохання про захист до уряду УССР.

У розділі IX поміщено листа поляків-католиків Вінниччини проти релігійних переслідувань та звернення українців-католиків Польщі до примаса-кардинала Й. Ґлемпа у цій самій справі.

У розділі X п.з. „Становище Української Католицької Церкви і віруючих в УРСР" опубліковано три документи, які характеризують стан УКЦ в Україні в останні роки (один перекладений з „Хроніки литовської Католицької Церкви" р. 1981) та листа віруючих до журналу „Наука и религия", який свідчить про те, як українські віруючі в умовах катакомбної дійсности можуть успішно боротися з

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ!

СУД БЕЗ „ЛИСА" І БЕЗ „ЛЬВА"

Прочитавши заяву УАК Ради в справі розслідування голодового ґеноциду в Україні („Свобода" з 22-го жовтня ц.р.) і відповідь на неї „ІМБ" в „Національній Трибуні" (з 15-го листопада ц.р.) самостійно думаючий читач може ствердити таке.

1. „ІБМ" у своїй відповіді майже „потакує" слушність сказаного у заяві УАКРади, а саме, що немає виглядів на те, щоб результат розсліду голоду в Україні розглядався на форумі Міжнародного Суду в Газі, чи ООН. (ІМБ: „Обвинувальний акт буде переданий на форум міжнародного суду в ООН та Газі, без огляду на те, чи буде він розглянений, чи ні. Документ залишається документом і в цьому моральна сила і політичне значення".

2. Міжнародний Трибунал таки здеґрадовано до ранґи Міжнародної комісії, дарма що їх у відповіді злучено рискою, Комісія-Трибунал. (За дефініцією повновласті, завдання і значення трибуналу й комісії є відмінні).

З повищого стає ясно, що запланований суд над Москвою відбуватиметься не лише без „лиса", але і без „льва". На думку підписаного, за півтора мільйонів долярів можна видати цілий тузінь авторитетних праць типу Роберта Конквеста і ними увіковічнити Великий голод краще, ніж дебатами, висновками і рекомендаціями створеної на-

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Бук

КОНВЕНЦІЯ ПАСІЧНИКІВ З ЦІЛОГО СВІТУ

У днях 19-го до 25-го серпня ц. р. у Варшаві, Польща, відбулася 31-ша з черги конвенція „Апімондії" — міжнародної, аполітичної організації пасічників, до якої сьогодні належить 83 члени — держави світу, а яку засновано з початком XX сторіччя, після Першої світової війни в Европі (в Европі і Азії найбільше поширене бджільництво).

Поверх 6,000 пасічників, науковців, біологів, етимологів, практиків і продуцентів з цілого світу (ЗСА і Канади) в Палаті Культури і Науки (31-поверхова будівля) протягом шістьох днів слухали рефератів, радили, дискутували, ділилися досвідом, удосконаленнями і новими здобутками в бджільництві, а головно в шістьох корисних продуктах, які дає бджола — „Божа муха", а саме: мед, віск, квітковий пилок (поллен), прополіс,(бджоляний клей-бальзам), бджоляна отрута-жало і маточне молоко-лік чудо, еліксір молодости. Особливу увагу присвячено медові, якого людство світу з дієтичних зглядів щоразто більше споживає (легко стравний). Останньо мед зайняв місце цукру, який шкодить людському організмові — нищить бджоляну глюкозу, (яка дає енерґію), звужує артерії — сціп крови — параліч, шкодить серцевим м'язам та нищить зуби.

Також звернено увагу на прополіс — бджоляний клей, дуже потрібний бджолам, а ще більше людському організмові з великими лікувальними властивостями. Перед прополісом велика будучність — він дорогий і попит на нього зростає.

У просторій конвенційній залі з кличем на чоловій стіні „Бджола і збереження природного оточення" до кожного крісла заінстальовано телефонічний апарат для слухання перекладів рефератів і дискусій шістьома мовами: англійською, французькою, еспанською, німецькою, російською і польською. Конвенційні реферати та біля 350 брошур-листівок були присвячені бджоляній анатомії, терапії, біології, технології, патології, практичному й економічному пасічництву, знаряддю, нектарній рослинности та запилюванню,

Крім того на бічних таблицях були кольорові знімки, ґрафи, статистичні дані, що унагляднювали, які корисні услуги дає людству-світові мала — „Божа муха". Не всі летючки-памфлети були оприлюднені, біля двадцять відсотків з причини великої різниці ґльобального пасічництва та зі зглядів політичних, фінансових чи особистих не було на виставкових столах і таблицях. Більшість пасічників з Европи і Азії мали проблеми з широко поширеним пасічництвом, заплідненням та продукцією меду в той час, як з Америки і Австралії були більше заінтересовані в практичному комерційному бджільництві, імпорті та експорті меду. Найбільше уваги присвячено біології бджоли, збільшенню продукції меду в різних кліматичних обставинах і географічних зонах, заплідненню і годівлі молодих маток. Широко і детально, головно совєтські і польські пасічники порушили патологію бджоли, боротьбу з недугами і шкідниками бджоли, фльору та запилення ярини, садів, зернових головно соняшників. Не згадано нічого про африканську бджолу, яка прискорено посувається на північ і загрожує, бджолі американській.

На першому поверсі Палати була добре влаштована виставка „Апіекспо 87" пасічничих машин, знаряддя, бджолянів продуктів, книжок, знімок і різного роду опакування меду. Під час конвенції учасники звиділи важливіші історичні місця Варшави старе місто, місце народження Шопена та поблизькі польські пасіки, а групово і подальші міста:ляборторії, фабрики пасічничого знаряддя, крамниці з різного роду продуктами бджоли, — головно темного меду з гречки, який дуже поширений в Польщі.

Відвідувачі-учасники конвенції головно зі західнього світу здивовано гляділи на великі черги людей перед крамницями і то не лише за харчами (м'ясо, масло), але й інших продуктів, головно першої потреби. З нагоди конвенції господарі випустили шість різного формату і кольору пасічничих поштових значків, які продавано радше за доляри, як за злоті (нині за одного доляра на „чорному ринку" можна дістати 1,000 злотих). Перед Палатою культури було багато виставкових столів народів світу, головно з Европи і Азії з різного роду експонатами: наукових книжок, пасічничої літератури, біжутерії й інших сувенірів, а найбільший попит мала сорочка з емблемою „Апімондії". Під кінець конвенції проголошено вислід компетиції виставок поодиноких держав. Перше місце здобула Польща — шість золотих медаль за виставку наукових книжок, історії бджоли, поштових значків і сорочок. Друге місце Франції — п'ять золотих медаль за естетичне і культурно-мистецьке улаштування виставки книжок, літератури, памфлетів і реклям.

Наступна 32-га з черги конвенція „Апімондії" відбудеться в 1989 році в Ріо-де-Жанейро, Бразилія, яка заповідається дуже атрактивно і чисельно через зацікавлення африканською бджолою, а 33-та в 1991-му році в Югославії в чудово положеному над Адріятиком місті Спліт.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ТУРЕЧЧИНИ Турґут Озаль, якого вважають архітектом модерної економічної системи, базованої на стабільному бюджеті і допомозі закордонних держав, зокрема ЗСА, був переобраний на цей пост збільшеним до 450 місць парляментом, який висловив йому повне і беззастережне довір'я.

Перший Листопад у Сейнт Пітерсбурзі

У неділю, 8-го листопада, українська громада в Сейнт Пітерсбурзі, Фльорида, відзначила 69-ту річницю Листопадового чину. Святкування попередили Богослужби в намірені українського народу і панахиди за поляглих у боях за Львів. Відправи відбулися у православній Святотроїцькій церкві і в католицькій св. Богоявлення.

Свято започатковано американським гимном, який відограла на фортепіяні Рена Мейсі. С. Лавровський привітав отців парохів обох церков і гостей. Окремо привітав учасника визвольної боротьби о. крил. В. Кармазина та просив однохвилинною мовчанкою вшанувати поляглих у боях за Львів. І. Ґавалюх накреслив перебіг боїв за Львів, звертаючи увагу на причини невдачі. Хор „Україна" під дириґентурою Слави Ґалан відспівав в'язанку стрілецьких пісень „Гей у лузі", „Їхав стрілець" і „Ми йдем вперед", музика М. Гайворонського. Марійка Ганушевська-Гал продеклямувала поему Олеся Бабія „Наш Львів".

Святкове слово виголосила С. Цегельська. Преле́ґентка змалювала панораму історичних подій в Галичині до 1918 року. Вона звернула увагу на героїчні бої за Львів, накреслила несприятливе положення українців, не приготованих, тоді як поляки дістали допомогу із Заходу. Прелеґентка підкреслила також участь жінок у листопадових боях. На кінець віддала пошану Митрополитові Андреєві Шептицькому, який помер 1-го листопада 1944 року, підкресливши його великі заслуги для Церкви і народу. Жіночий секстет відспівав дві пісні „Як стрільці йшли з України" до слів Р. Купчинського і „Мати журавка" до слів Д. Луценка. Збірна мельорецитація „В листопадову ніч" перенесла присутніх думками до далекого Львова. На закінчення хор відспівав дві пісні — „Чебрець" і „Живи, Україно" під дириґентурою паніматки С. Питляк при фортепіяновому супроводі Рени Мейсі. Свято закінчено національним гимном. Дириґент хору Слава Ґалан і всі виконавці доложили багато праці, щоб спільне громадське свято Першого Листопада випало величаво. Декорацію сцени відповідно до свята намалював Олесь Куць.

Ф. О.

Сл. п. д-р Н. Ружицька-Івахнюк

Покійна народилася в Язлівці, пов. Бучач. Студіювала медицину в Празі, закінчила у Загребі. Там практикувала у шпиталі як хірург, будучи другою жінкою у тому званні на території Югославії. Опісля д-р Надія Івахнюк разом зі своїм чоловіком Антоном переїхала до Канади, де продовжувала свою професійну та громадську діяльність. Закінчила свою туземну мандрівку 3-го листопада 1987 року.

За спокій душі покійної була відправлена Панахида в манастирі св. Покрови Сестер Студиток у Дандок 4-го листопада ц.р. Опісля приятелі та знайомі дорогої покійної пом'янули її світлу пам'ять при скромній трапезі. Одна з присутніх висловила співчуття чоловікові покійної та пом'янула її словами:

„Опечалений пане Івахнюк, преп. Сестри, жалібна громадо! Важко знайти слова, коли горе невимовне. Одинока розрада — тільки Бог. А Бог, як ми це знаємо зі Святого Письма, це Любов, це Правда, це Життя.

Вельмишановна й дорога пані доктор Надія упродовж свого трудолюбивого життя вірно служила саме цим Божим прикметам — ідеалам. Вона завжди стояла на сторожі правди й усе шукала її. Мотивом її праці, як доктора медицини, була жертвенна любов до ближнього. Її професією та замилуванням було лікувати, берегти, плекати та рятувати життя у різних його небезпеках.

Для нас була дорога покійна прикладом любови до найближчої їй особи впродовж 60-літнього подружнього життя".

Похоронні відправи відслужив 5-го листопада ц.р. ієромонах Євтимій Волінський, студит.

Молимося й віримо, що її праведне життя доведе її до джерела самої любови та жертви — до Господа Бога Ісуса Христа.

Маркіяна Гузар

ПОСВЯЧЕНО НОВУ ЦЕРКВУ СВ. АНДРІЯ КОЛО ЧИКАҐО

Новозбудована церква св. Андрія в Блумінґдейлі коло Чикаґо.

Недалеко Чикаґо, у містечку Блумінґдейл, Ілл., в неділю, 8-го листопада ц. р., відбулося посвячення гарного новозбудованого храму Божого української православної парафії св. Андрія. Чин посвячення, приурочений 1000-літтю Хрищення України, завершив Митрополит Мстислав у сослуженні Архиєпископа Константина, Єпископа Антонія та численного духовенства.

На цю небуденну подію зібралася велика українська соборна громада. Після років праці й великої жертвенности парафіян, парафія дочекалася радісного дня: посвячення і перехід у новий Божий храм. Це радісна подія для всієї української громади, бо це перша українська православна церква в чикаґській околиці, збудована повоєнною еміграцією.

Церква — модерної архітектури і матеріялу, однак має український вигляд. Дах покритий блакитною черепицею. Вхід наближається виглядом до Святософіївського собору, а золотоверхі бані і хрести зроблені на взір давніх козацьких, у стилі барокко.

Парафія складається з 150 родин. Цей двомільйоновий проєкт парафіяни започаткували, коли в парафії було лише 60 родин. Таке велике діло можна дійсно подивляти. Тому не дивно, що будування церкви св. Андрія підтримало чимало жертвенних прихильників, навіть серед людей з-поза парафії.

Церква, розрахована на 250 вірних, на посвяченні була битком заповнена мирянами та гістьми, які заповняли і проходи, і вхід, і навіть стояли при вході до церкви. Напевно було понад 800 людей. Хори, розраховані на 80, вмістили удвічі, або й більше.

Святкування розпочалося у п'ятницю вечером виставкою релігійного мистецтва, в якій узяли участь мистці: Багавдин (Ню Йорк), Вирста (Париж), Зубар (Філядельфія), Гарасовська-Дачишин, Рейнарович, Коваленко, Коломиєць, Кочман (Чикаґо). Виставка, яку зорганізувала Леся Палій, продовжувалася до неділі. Її оглянуло коло 2,000 осіб.

У суботу після проби двох об'єднаних хорів на посвячення відправлено Вечірню в новій церкві.

О годині 7-ій в новій церковній авдиторії імени Івана Трухлого відбувся соборний концерт релігійної творчости п'ятьох церковних хорів, чотирьох чикаґських і одного з Міннесоти. Між виступами хорів Микола Француженко, радіодиктор і майстер слова, читав уривки клясичних творів релігійної і сучасної тематики і деякі свої праці. У програмі виступили: хор св. Андрія в Блумінґдейл, дир. д-р Василь Трухлий, об'єднаний хор православних церков Міннесоти, дир. Кіра Цареградська, хори „Ірмос" та „Прометей" при католицькому соборі свв. Володимира і Ольги під дир. Надії Савин та хор ім. Митр. Шептицького (хори католицьких катедри св. Миколая і церкви св. Йосифа), дир. Юрій Яримович. Програму заповідали Людмила Мазяр і Юрій Демченко. На концерті було понад 700 людей.

У неділю о 9-ій годині ранку церква вже була заповнена вірними і гістьми, між ними були конґресмен Гайд з родиною, сенатор Володимир Дудич, Лев Казанівський — представник з канцелярії ґубернатора Томпсона, посадник містечка Блумінґдейл Тенуто та інші. Телевізії і фотоапарати були наставлені. Мікрофони „Голосу Америки" записували триденну подію. Митрополита Мстислава привітали хлібом і сіллю та почалися церемоніяльні підготування і саме посвячення — церкви, вівтаря, престолу та відправа Святої Літургії. Об'єднаний хор св. Андрія і Міннесоти могутньо співав. Літургію, посвячення і суботній концерт записано найновішим способом на магнітні стрічки. Їх буде видано у формі касет і відео, які можна буде закупити в грудні.

Голова парафії св. Андрія І. Козацький вітає Митрополита Мстислава хлібом і сіллю.

Поширений хор св. Андрія під дириґентурою д-ра В. Трухлого збирає бурхливі оплески.

(фота: Ол. Пошиваник)

Для мирян і гостей це була рідкісна і небуденна подія. Тут були три владики і ряд священиків-сослужителів, а саме: о. Головко, парох, о. Кулик, о. Женчуж, о. Дам'ян, о. Месцишин, о. Метулинський, о. Репа, о. Непрель, о. Куданович та диякони о. Поліщук, о. Бринь і о. Корсунь. Між гістьми у церкві були українські католицькі священики: о. Бутринський і о. Чировський та із грецької церкви були о. Куфа і о. Афанасій. Тут був і мистець Борис Макаренко, який розмалював пляни на вхідні двері церкви — батько Святослава Макаренка, якого гарні вітражі прикрашують церкву. О. Ситник, попередній парох, який крім душпастирської праці фізично працював над будовою, і найголовніше, виробив бані на церкву, не прибув з Каліфорнії — кажуть, що саме перебуває в Австралії. Багато людей допитувалисяза ним і жаліли, що його не було.

У своєму слові до соборної святочної громади Владика Мстислав підкреслив, що Українська Православна Церква не є другорядною церквою і закликав до більш щирої і ще кращої співпраці між українськими церквами.

Після посвячення, уже із певним відпруженням парафіян, відбувся бенкет у новій парафіяльній залі з участю 575 осіб. Для багатьох, що не закупили квитків наперед, не було місця. За головним столом на почесному місці були Митрополит Мстислав, Архиєпископ Константин і Єпископ Антоній, парох св. Андрія о. Сергій Головко, голова чикаґського деканату о. Орест Кулик, голова парафії Іван Козацький, голова будівельного комітету д-р Василь Трухлий, голова Комітету 1000-ліття Українських Православних Церков на Америку д-р Анатолій Лисий та голова громадського Чикаґського Комітету 1000-ліття Роман Мицик. Бенкетом провадили Лара Благута і Любо Цепинський.

У своїй промові Владика Константин склав признання парафії св. Андрія та цілій українській громаді за поставлення гарної церкви, порівнюючи їхню працю до діла колишніх працьовитих монахів Печерської Лаври. На посвяченні було багато представників українських організацій та отримано багато привітів, між ними від президента ЗСА Р. Реґена і ґубернатора Іллиной.

Для будови нової церкви св. Андрія спричинилося багато людей і фінансово, і фізичною працею, хто як міг, хто скільки міг. У церкві висить список усіх дотеперішніх жертводавців. Запевняють, що колись буде і пропам'ятна книга, і таблиця, де будуть поміщені золотими літерами всі жертводавці й ті, що без винагороди відпрацювали сотні годин при будові й викінчуванні церкви. Крім поважних датків, фінансову допомогу у формі низькопроцентової будівельної позики уділила каса „Самопоміч", без чого реалізація такої будови напевно не була б можлива, бо банки не позичають на будову церков.

Парафія св. Андрія постала в 1970 році у Давнерс гров. У 1980 році парафія закупила 15 акрів землі в Аддісон — тепер Блумінґдейл, де існуючий тоді будинок перероблено було на тимчасову церкву. Тепер це буде додаткова заля. Отак повоєнна іміграція залишить наступним поколінням й історикам гарну пам'ятку свого активного і творчого життя поза межами України.

Ол. Пошиваник

Москва...

(Закінчення зі стор. 1)

покрити кошт конференції; тому проситься усіх прихильників ФКУ та жертводавців на тисячолітній ювілей християнства далі ставити як одну із невідкладних цілей — повне вивінування Гарвардського Проєкту.

Пізньою весною цього року деякі американські історики й слависти одержали листи від італійської фундації Джорджіо Сіні з Венеції. В цих листах подається запрошення взяти участь в міжнародному симпозіюмі, який ця фундація організує разом з Академією Наук СССР та Спілкою письменників СССР. Симпозіюм є на тему „Тисячоліття хрищення Росії" і має відбутися у Венеції і Римі осінню 1988 року, тобто півроку після української конференції в Равенні. Цей симпозіюм зосереджуватиметься на усіх аспектах „Русской церкви" і включатиме лише одну не-російську тему: „Значення уніятства в релігії, політиці та культурі". Всього є 20 доповідей і запропоновано по двох доповідачів на одну тему (один по-російському, другий по-італійському).

Вервиця — українська чи латинська?

Не раз і не два я була свідком завзятих дискусій про вервицю, і не тільки з боку колишніх греко-католиків, сьогоднішніх українців-католиків, а головно зі сторони православних, що, мовляв, вервиця не є наша, а латинська.

Багато дискусій я мала навіть з моїм мужем, який народився в Галичині, повіт Рогатин. Він мені весь час доказував, що ні в його селі Липиця Горішна, ані в довколишніх селах українці не вживали вервиці, а вживали її тільки поляки, отже вервиця не є наша, українська, а польська, себто латинська.

Аж одного дня прийшло мені на думку заглянути до Української Малої Енциклопедії вже покійного проф. Євгена Онацького (сам він був православний), накладом адміністратури Української Автокефальної Православної Церкви в Арґентині. В книжці другій, сторінка 140, написано: „Вервиця — чотки — шнурок із нанизаними більшими і меншими перлами, зернами чи коралями, якого вживають при молитвах, відчитуючи при кожному зернятку окрему молитву. Назва 'вервиця' походить від церковно-слов'янського 'верв', що означає шнурок із вузлами. Тому що ті вузлики (чи пізніші зернятка) відчислювалися, постала й друга назва — чотки. Вервиця відома з перших часів християнства — властиво з II чи III століття по Різдві. Першими почали вживати вервицю єгипетські пустельники, від яких перейняли її грецькі черці, а від грецьких — наші. На давніх малюнках бачимо перших українських ченців у Києві свв. Антонія й Теодосія Печерських з вервицею в руках. Західні католицькі черці перейняли вервицю зі Сходу. Наш старинний Номоканон з XI віку приписує в 87 правилі: 'Вервиця хай має 103 вузли. На всякому вузлі хай відмовить чернець приписану молитву'. Коли хто вступає в чернечий стан, одержує вервицю зі словами: 'Брате, прийми духовний меч, слово Боже...'. Отже, вервиця — це духовний меч черця, яким він має поборювати всі спокуси. Тим то наші православні єпископи теж усі носять вервицю. Тарас Шевченко, змальовуючи в поемі 'Чернець' образ старого козака Палія, що пішов до монастиря, згадує й за чотки:
'Перехрестився, чотки взяв
І за Україну молитись
Старий чернець пошкандибав'".

Думаю, що всякі коментарії є зайві, бо ясно, що вервиця не є „латинська", а навпаки, вона прийшла на Захід зі Сходу, себто від греків і з України.

Регіна Шпак-Рубінець

КЕРІВНИК ПІДПІЛЬНОЇ „Солідарности" у Польщі Лєх Валенса заявив після переведеного референдуму, що комуністична партія і уряд ледве чи відважаться в майбутньому переводити подібного роду опитування, бо „*вільний голос народу подіяв на них, як зимний душ* і якщо керівництво не піде на зустріч бажанням народу, черговий душ може бути для них дуже „гарячим". Як відомо, переведений в неділю, 29-го листопада ц.р., референдум, випав в некорисать уряду, бо обидві пропозиції про зміни в економіці і політиці, які мали бути експериминтальними, не отримали більшість голосів. Керівники „Солідарности" не є проти самих реформ і вони готові допомогти урядові перевести їх в користь народу, але компартія і уряд взагалі не бере до уваги порад забороненої законом вільної профспілки.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. Ірини Решетилович
складаємо 100.00 дол.
на запляновану акцію Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні.
Іванна і д-р Іван СМАЛЬ

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДА І БРАТА

бл. п.

Михайла Лещинського

4-го грудня 1986 р. на 67-му році життя.

Покійний народився в селі Вафка Новосандецького повіту на Лемківщині. Похорон відбувся 6-го грудня 1986 р. з церкви св. Івана Хрестителя. Похоронений на парафіяльному цвинтарі в Кліфтон, Н. Дж.

Покійний залишив у глибокому смутку:
дружину — ФЕВРОНІЮ
доньку — ІРЕНУ ЛЕСПЕР з мужем ПЕТРОМ
сина — ЯРОСЛАВА з дружиною ВІРОЮ
внуків — МИХАЙЛА, ПЕТРА, ІВАНА, ГРИГОРІЯ, АЛЕКСАНДРА і КАЛИН
двох Братів з родинами в Україні
три Сестри з родинами в Україні

Сердечно дякуємо Рідним, Приятелям і Знайомим за участь у похоронних відправах, за квіти, за листовні й усні співчуття, за пожертви на Служби Божі. Під час тризни була переведена збірка на будову церкви в Криниці на Лемківщині. Сердечно дякуємо всім.

Нехай Господь Бог винагородить Вам щедрими ласками, а бл. п. Михайлові нехай американська земля буде пером.

З глибоким жалем повідомляємо,
що 4-го листопада 1987 р. у Каліфорнії, передчасно
на 31-му році життя, відійшов у Вічність

бл. п.

ПАВЛО ГОЛУБ

Покійник був випускником шкіл при церкві Непорочного Зачаття у Гемтремку, Миш. та абсольвентом Вейн Стейт Університету.

ПОХОРОН відбувся 9-го листопада 1987 р. у Гемтремку — Дітройті, що його довершили оо. Василіяни: о. Ігумен Бернард Панчук і о. Микола Корчаґін в каплиці Бугая із церкви Непорочного Зачаття на цвинтар Еверґрін, Дітройт, Миш.

Осиротілі лишились:
мама і тато — ЛЮДМИЛА й ЯРОСЛАВ ГОЛУБ
бабуня — ГАЛИНА ШАШЛО
вуйко і тітка — ЛЕОНІД і ВАЛЯ ШАШЛО
кузини —
АНГЕЛИНА ШАШЛО-ТЕССІ з мужем ТОМОМ
АНДРІЙ ШАШЛО з дружиною ДАНОЮ
МИХАЙЛО ШАШЛО
та Родина в Америці і Канаді

Відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

племенами та державними утвореннями. Генеологічно годі визначити таке твориво, як спільна нація чи „народність", натомість існували поряд і в різні періоди окремі племінні союзи (держави) та етнічно-національні зародки вже від зарання східньої слов'янщини, що сконсолідувалися у різний час у теперішні східньослов'янські народи.

Д-р Олександра Копач (Торонто) проаналізувала найцікавіший пам'ятник української гаґіографії як джерело історії України — „Київський Патерик". Доповідач дала порівняльну аналізу „Патерика" з подібним твором — „Історією ченців в Єгипті". Д-р Б. Стебельський (Торонто) провів за найновішими совєтськими і несовєтськими джерелами, зокрема археологічними, паралелю між церковним будівництвом і різьбою півночі (Суздальщини) і півдня (України — Руси). Зокрема доповідач підкреслив значний вплив у суздальській архітектурі і різьбі галицьких і західніх майстрів.

На тему церковного устрою і взаємин Української Церкви із Вселенською Церквою в середній добі були дві доповіді. Отець д-р Ігор Мончак (Монтреаль) схарактеризував флорентійські основи церковного з'єднення та провів паралелі з тими засадами, на яких велися переговори, що довели до Берестейської унії. Тезою доповідача було, що українсько-білоруські ініціятори унії опиралися на флорентійських засадах, але польська Католицька Церква і польський король не хотіли їх прийняти. Князеві Острозькому, Митрополитові Рогозі і владикам-послам до Риму залежало на тому, щоб відстояти помісність і автономну структуру своєї Церкви, що ґарантував Фльорентійський Собор. Деякі елементи помісности вдалося зберегти в останній хвилині руським емісарам в Римі, але Берестейська унія виявилася в її кінцевому вигляді як слабкий компроміс між фльорентійською концепцією з'єднення „автокефальних" церков і польською концепцією включення Руської Церкви в Римо-Католицьку.

Отець д-р Юрій Федорів (Торонто) подав організаційну структуру Української (Руської) Церкви в XVI столітті та представив процедуру вибору чи становлення єпископів і митрополитів. Знов виявилося, що поступово польські королі привласнили собі право призначувати ієрархів української Церкви ще далеко до унії. Це привело до практики симонії та низького упадку церковного проводу в Українській Церкві, і в цьому випадку берестейська концепція була спробою виходу із цього занепаду.

Дві доповіді були присвячені церковному малярству, при чому доповідачі, подружжя д-ри Стефанія і Юрій Бережницькі з Філядельфії, дали ґрунтовне обоснування богословсько-мистецьких традицій давньоукраїнського іконописання. Обидві доповіді вдало доповнювалися і були фахово підготовлені. С. Бережницька говорила про ікони „Нерукотворного Спаса", ґенезу самого мотиву і сюжету, різні гіпотези щодо виникнення та варіянти представлення сюжету у світовому та українському іконописанні.

Ю. Бережницький сконцентрувався також на одному сюжеті, а саме Страшного суду. Він вказав на різниці ікон з цією тематикою різних районів та серед різних народів й особливо багато прикладів та цікавих особливостей привів доповідач із ікон, створених і збережених на Лемківщині. Доповіді були ілюстровані рідкими зразками ікон.

Лікар і психоаналітик д-р Володимир Пасіка (Торонто) доповідав на тему теотропізму, себто такого духовного стану, в якому людина природньо звертається і шукає божества. Доповідач входив в аналізу підсвідомости й покликувався на різні ситуації в модерному житті, в тому й під комунізмом, у яких „шукання Бога" виступає дуже наглядно. Доповідач критикував різні прояви модерного життя на Заході, які віддаляють людину від Бога.

На філософічну тематику доповідав д-р Євген Лащик (Філядельфія), говорячи про ідеал щастя у Григорія Сковороди. Доповідач визначив філософію Сковороди як зорієнтовану на серце у противагу до Аристотелівської (на розум), а головними елементами щастя у філософа є рівновага (поміркованість) і згідність (согласіє). Найбільшим станом щасливости є, коли людина живе згідно із своїми природними здатностями. Багато уваги в доповіді і дискусії присвячено дуалізмові Сковороди, що однак не є діялектичним.

Сковородинські мотиви виступали й у доповіді д-р Лесі Черненко-Рудницької, що говорила про нове духове світовідчування в поезії українських поетів-дисидентів. Вони відкрили й по-своєму усучаснюють філософію Сковороди. Звернення до релігійних і християнських мотивів було характерним для багатьох шестидесятників і пізніших поетів сучасної України. Серед авторів доповідач цитувала С. Йовенко, І. Жиленко, М. Вінграновського, Г. Чубая, І. Світличного, М. Руденка, В. Стуса, І. Калинця та інших.

Єдина доповідь, присвячена новітнім церковним проблемам, була виголошена д-р Богданом Боцюрковим (Оттава) на тему: „До проблеми історії Православної Церкви в Україні між двома війнами". Доповідач зупинився над кількома вибраними і слабо вивченими питаннями церковного життя в УССР в міжвоєнному періоді: наявність поряд УАПЦ інших церковних структур в Україні та їх ставлення до українізації Церкви, канонічність хіротонії й апостольського наслідства ієрархії соборноправні й національні елементи в УАПЦ, форми й організаційні вияви українського православ'я після 1929 року. Доповідач висловив ряд цікавих спостережень і вказав на аспекти, які вимагають глибшого дослідження.

Всі чотири сесії були проведені зразково: доповіді не переходили визначених рамок 30-35 хвилин, після чого залишалося досить часу на запитання, а під кінець сесій відбувалася загальна дискусія. Керівниками сесій були д-р Юрій Курис, д-р Микола Кушпета, мгр В. Верига, і д-р Володимир Мацьків, члени управи НТШ в Канаді.

Після їх остаточного редакційного оформлення, доповіді торонтонської конференції разом із доповідями конференції в Філядельфії становитимуть зміст спеціяльного збірника НТШ, присвяченого Тисячоліттю Хрищення Руси-України.

„Правда"...

(Закінчення зі стор. 1)

покликається на заяву члена Черховної Ради Лотиської ССР В. Маврере-Маурате, яка заявила, що ця настирлива вимога американців дещо нагадує лотишам „гостей з Америки, Франції і Англії, які прибули сюди в 1918 році, щоб встановити маріонетковий капіталістичний уряд Ульманіса". Вона турбується тим фактом, що тоді у боротьбі за самостійність загинуло в Латвії 12,000 робітників, селян і дітей, але нічого не каже, що після анексії Латвії до Совєтського Союзу в 1940 році сталінські режимники вимордували в першому році владування понад 30,000 лотишів, а кілька тисяч вивезли на загибіль у Сибір.

„Правда" розповідає ще і про інші „жахи" з Першої світової війни, щоб в такий спосіб затемнити сторінки історії Латвії. При тій нагоді ТАСС вдаряє по сенаторові Робертові Долові „лідерові республіканської меншости в Сенаті і кандидатові на президента ЗСА у виборах в 1988 році, за резолюцію в Сенаті і заяву, що будучи на становищі президента він поставить вимогу про відновлення самостійности для балтійських народів.

При тій нагоді совєтські пропагандисти заперечують, що 18-го листопада були будь-які „акти насильства", що їх передбачали деякі законодавці ЗСА. „Придуманий за океанокм фарс не вдався, — пише газета, — лотишська спільнота відбила наступ".

Політичні аналітики і спостерігачі погоджуються, що совєтську злість викликали заяви про усамостійнення поневолених комуно-московською імперією народів, найбільш вразливе місце Москви, яке, на жаль, Захід мало використовує у своїй кампанії проти СССР.

Суд без...

(Закінчення зі стор. 2)

ми безсильної Міжнародної комісії. Тут ще треба також брати до уваги можливість додаткового збирання фондів на видання матеріялів комісії, а накінець ще й безплатного „розпихання" їх по бібліотеках.

Іван Лучечко

Джерзі Сити, Н.Дж.

В ТОЙ САМ ДЕНЬ, тобто 30-го листопада, коли в Кабулі, Афганістан, парляментаристи затверджували новообраного президента тієї країни Наджібуллу і приймали першу конституцію, розпрацюванням якої займалася просовєтська комуністична партія, антикомуністичні повстанці обстріляли ракетами Політехнічний інститут у столиці Афганістану, де в той час виступав новообраний президент з промовою до парляментаристів. Ракети розірвались недалеко від приміщення згаданого інституту. У випадку загинуло п'ять осіб. Атака повстанців на приміщення, у якому виступав президент Наджібулла, вказує, кажуть західні дипломати і кореспонденти, що повстанці становлять поважну загрозу для теперішнього режиму і розпоряджають доброю розвідкою. Вони знають про всі справи державного і військового характеру і тому дуже часто заскакують своїми атаками на режимні військові відділи і совєтських вояків несподівано. Афганістан буде предметом розмов між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Ґорбачовим в наступному тижні.

ПОШИРИЛИСЬ ПОГОЛОСКИ, що терористи в Ливані незабаром звільнять західньонімецького громадянина Рудольфа Кордеса, який був схоплений терористичною проіранською групою в січні цього року після того, як у Франкфурті був заарештований поліцією ФРН ливанський терорист Мохаммед Алі Гамаді. Західньонімецька амбасада, приміщення якої знаходиться у східній частині Бейруту, відмовилась від коментарів в тій справі.

НОВОНАЗНАЧЕНИЙ АМБАСАДОР Совєтського Союзу до Філіппін Олеґ Соколов вручив в кінці минулого тижня вірчі грамоти на руки президента Коразон Акіно і запевнив речників уряду, що СССР стремітиме до конструктивної і дружньої співпраці з урядом Філіппін. Відповідаючи пізніше на питання кореспондентів, Соколов заявив, що він передав президентові К. Акіно особистого листа від генерального секретаря ЦК КПСС Михаїла Ґорбачова із запевненням поширення і закріплення існуючої співпраці між СССР і Філіппінами.

ПРЕДСТАВНИК ІРАНСЬКОГО парляменту Гашемі Рафсанджані заявив на конференції для обговорення безпеки у святих місцях, що Іран готовий розпочати рішучу боротьбу за звільнення Мекки з-під контролі Савдійської Арабії, якщо буде така воля більшости мусулманських держав. На його думку теперішні керівники Савдійської Арабії є тепер під впливом немусулман і тому савдійські керівники не є здібні забезпечити мусулманам свобідне моління під час великих відпустів. Уряд Савдійської Арабії покищо відмовився від всяких коментарів пов'язаних із заявою Рафсанджані.

Книжка...

(Закінчення зі стор. 2)

атеїстичною пропагандою.

Останній — XI розділ п.з. „Виступи на захист Української Католицької Церкви і її віруючих" узмістовлює уривки першої енцикліки Папи Пія XII на захист прав УКЦ з датою 23-го грудня 1945 року, подає в цілому наступну енцикліку з 1952 року до єпископату східніх Церков, а далі Слово Патріярха Йосифа на трибуналі ім. Сахарова, звернення Патріярха до католицьких діячів і держав світу та доповідь про „Церкву мучеників", що її написав Патріярх, а виголосив о. архимандрит д-р Л. Гузар на конґресі „Церква в потребі" у Кеніґштайні НФР.

Розділ „Додатки" обіймає пояснення релігійних назв і термінів, обширну бібліографію про переслідування УКЦ в нашій і чужинецьких мовах, показник імен, селективний показник установ, назв і подій та список фотографій і документів (понад 100)

Аналіза зібраних документів і матеріялів доказує, що наступ Москви на УКЦ був заздалегідь запланований і реалізований з жорстоким шовінізмом, який сягає своїм початком царських часів. Цей нищівний наступ був і є в однаковій мірі спрямований на українську Православну Церкву. Всюди, де були українські віруючі і де була українська Церква, чи це була Західня, а чи Карпатська Україна, чи Перемищина, Лемківщина, чи українці Буковини й Румунії, всюди на наказ безбожної Москви проводилася її безпощадна ліквідація і нищення. З прикрістю треба ствердити, що активним чинником у цій боротьбі з українською Церквою, спершу Православною, згодом з Католицькою, була режимна Руська Православна Церква, яка стала добровільно і без опору знаряддям марксистського режиму, засвідчуючи цим, що у боротьбі з українською національною Церквою вона завжди готова беззастережно служити московсько - совєтському імперіялізмові. Який сором! У ліквідації УКЦ треба також вбачати страх росіян перед українською духовістю та її пов'язаністю із Заходом, із його історичнокультурними і цивілізаційними надбаннями.

Видавництво „Смолоскип" виконало першорядну роботу: ця об'ємиста книга є джерельним матеріялом до історії Церкви Східньої Европи. Велика частина матеріялів є творами українського самвидаву, до якого треба також зарахувати повідомлення Львівського Митрополичого Ординаріяту в роках 1939-41, що їх на доручення Митрополита А. Шептицького священики переписували ручно і передавали з рук до рук. Це був, мабуть, перший український самвидав. Зібрані документи свідчать переконливо, що віра у Бога і вірність національним традиціям є сильніші за всякі ідеології й політичні системи.

Наприкінці вступного слова Видавництво і упорядники книги складають глибоку подяку за моральну підтримку й заохоту до праці Високопреосвященним Владикам: Верховному Архиєпископові й Митрополитові М. І. Любачівському, архиєпископові М. Марусину, Митрополитові М. Германюкові, Митрополитові С. Суликові, єпископові М. Гринчишинові ЧНІ, єпископові В. Лостенові, єпископові І. Прашкові та єпископові Р. Москалеві. Дальшу подяку складається поіменно особам і установам, які послужили своїми порадами, випозичили документи і публікації та причинилися до технічної редакції книги. За фінансову допомогу видавництво висловлює подяку Митрополитові М. Германюкові, Владикам М. Гринчишинові, І. Прашкові, П. Корнилякові, В. Лостенові і д-р Дарії Кузик.